

10 образование

бp. 85 / декември 2018

ГОДИНИ

СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ В ЧУЖБИНА

Цена: 5 лв.

ИСПАНИЯ

Програми по туризъм

ДАНИЯ

Топ 10 причини да учиш
в Дания

РУСИЯ

Безплатно обучение на
световно ниво

ХОЛАНДИЯ

Студентски живот
от Fontys

ХРИСТИЯНА ЛОИЗУ

Звезден час

Професия
Моден дизайнер

Специалност на бъдещето
Виртуална реалност

Средно образование
Q&A: Средно образование в чужбина

Специалности на фокус

Стоматология

Информационни технологии

ставяме още една година зад гърба си и се надяваме за всички ви да е била успешна и

вдъхновяваща! В последния ни брой за 2018-та и първия за 2019-та насочваме внимание към технологичните специалности и последните тенденции в информационните технологии, както и към една по-традиционна специалност – стоматологията.

В следващите страници ще разберете и къде продължават образованието си българските студенти след бакалавър. В чужбина ви представяме няколко интересни дестинации: Испания и програмите по туризъм, Дания и скандинавския лайфстайл, както и Холандия и възможностите за магистратури. Ще ви срещнем и с не дотам познатата образователна дестинация Русия.

За всички, на които им предстои кандидатстване, разглеждаме в детайли сертификатите по английски език на Кеймбридж и представяме сравнителен анализ между цена на образование и живот в най-популярните страни за следване в чужбина.

В празничния ни брой ще откриете всичко това и още много – ценни съвети, любопитни интервюта и завладяващи професии. Не пропускате и срещата с две от музикалните звезди на родната сцена – Християна Лоизу и Деница.

Весели празници и приятно четене!

Милена Узунова
редактор

Съдържание

Студентски живот

Fontys University of Applied Sciences

4

Средно образование

Q&A: Средно образование в чужбина

10

Езиково обучение

Сертификати на Кеймбридж

14

Обучение в България

Къде продължават образованието си българите

16

Образованието в цифри

Цена на образование към цена на живот

18

Специалност на фокус

Стоматология

20

Специалност на фокус

Информационни технологии

24

Обучение в Испания

Програми по туризъм

30

Обучение в Русия

Безплатно образование на световно ниво

34

Обучение в Дания

Топ 10 причини да учиш в Дания

38

Обучение във Великобритания

Оксфорд и Кеймбридж

40

Обучение в Холандия

Наръчник за магистърски програми

42

Специалност на бъдещето

Виртуална реалност

44

Полезни съвети

Приложения, които правят следването по-лесно

48

Звезден час

Християна Лоизу

50

Професия

Моден дизайнер

52

Култура

Даващо сърце срещу кампанийна благотворителност

54

Стипендии

56

Любопитно

Как празнуват Коледа по света

58

Интервю

Музикалната звезда Деница за Коледа

60

Къде да ни намерите:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwich

Вериги за хранителни стоки: ■ Фантасмуко ■ **Онлайн магазини:** ■ Ozone.bg ■ Store.bg

■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com **Дистрибутори:** ■ Български пощи

■ Доби прес ■ **НАР Други:** ■ Павилиони Lafka ■ Търговска мрежа

Екип:

издател:

Десислава Пенчева
d.penchewa@studyabroad.bg

автори:

Милена Узунова
Елвира Юркова
Юлия Кошаревска
Ива Йохан Ганчева
Любина Панайотова
Борислав Борисов
editorial@studyabroad.bg

коректор:

Ива Йохан Ганчева

производствен директор:

Виргиния Димитрова

реклама:

Любина Панайотова
l.panayotova@studyabroad.bg
Елвира Юркова
e.yurukova@studyabroad.bg

разпространение:

Виргиния Димитрова

абонаменти:

Даниела Стоянова
abonament@studyabroad.bg

гизайн:

Иво Грозев
Стефка Димитрова
design@studyabroad.bg

фотограф:

Костадин Кръстев - Кoko

За контакт:

02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63
office@studyabroad.bg

www.StudyAbroad.bg

корица

декември 2018 г.:

фотограф:
Костадин Кръстев - Кoko
гизайн: Иво Грозев
модел: Християна Лоизу

сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ЕООД. Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламите и платените публикации.

Две бизнес студентки на Fontys на стаж в холандска община

Ирен Иванова и Златка Папазова

специалност Международен бизнес във Fontys University of Applied Sciences – Холандия, град Венло.

4

студентски живот

Образованието обогатява миогледа и открива нови хоризонти и страни на характера на един човек

Кои сме ние?

Нека да започнем чрез нашето представяне – ние сме Ирен Иванова и Златка Папазова. Родните ни места са Видин и Пазарджик и всяка от нас е на 22 години. В момента сме студенти последна година в бакалавърска програма и изучаваме специалността Международен бизнес в един от най-големите университети по приложни науки в Холандия – Fontys University of Applied Sciences в град Венло.

Запознахме се в университета и вече 3 години освен близки приятелки, ние сме успешен тандем в обучението, работата по проекти и стажовете. Двете сме доста различни и това винаги е било един голям плюс за нас, защото сме създали точния баланс на работа помежду ни. И двете сме креативни и мотивирани за работа.

Защо решихме да следваме в чужбина?

И при двете ни образованието в чужбина е било цел. Причините са основно обогатяване на миогледа ни за света, придобиване на знания и излизане от зоната ни на комфорт, което в повечето случаи открива нови хоризонти и страни на характера на един човек. Решението за точния университет, обаче, е взето след дълго време, прекарано в проучвания за различни държави, университети и специалности.

Защо Fontys Venlo?

Образованието в Холандия е на изключително високо ниво и е признато в целия свят.

Това беше един от основните фактори при избор на държавата. Друго, което натежа при вземане на решението, беше добрата репутация и добре развитата икономика на държавата. А защо точно Fontys в град Венло? Fontys Venlo предлага високо ниво на образование и дава възможност на студентите да се фокусират върху практическа приложимост на това, което учат. Основният плюс, който ние намираме, на тази практическа насоченост

Q&A:

Средно образование в чужбина

интервюта на Любина Панайотова и Елвира Юркова

10

Маргит Шмайсер

е асистент директор
на пансиона в Berlin
Brandenburg
International School

www.bbis.de

Бихте ли ни разказали повече за Berlin Brandenburg International School?

BBIS се намира в Берлин, Германия. В училището се преподава по пълната 4-годишна IB програма, изцяло на английски език. Едно от най-големите предимства е това, че се намира в немскоговоряща страна и учениците имат възможността да усъвършенстват езиковите си уме-

ния и по немски, и по английски език. В училището има около 700 ученици от над 60 различни националности. Училищната среда е изключително мултикултурна общност, която е като семейство. Възможността е страхотна за развитието на международните ученици, защото живеят сами, т.е. под опеката на нашите ментори и персонала на пансиона. Придобиват увереност, защото са далеч от дома и трябва да се справят сами с някои неща. Учениците са там и през уикенда, така че могат също така да опознаят Берлин. Ние предлагаме извънкласни дейности – ходене на кино, катерене и много други.

Каква образователна система прилагате и как е структуриран учебният процес?

IB програмата на BBIS е същата както във всички IB училища, но ние се опитваме да се фокусираме върху нуждите и крайните цели на учениците, както и да поддържаме близък контакт с техните родители, за да разберем кое е най-важното нещо за децата им. Стараем се да правим най-доброто за учениците си, за да могат да продължат в университет и да открият какво точно искат да

учат. Класовете ни се състоят от 12 до 18 ученици. Стремим се да бъдем възможно най-малки, за да могат учителите наистина да имат време да отделят индивидуално внимание на всеки един.

Колко български ученици имате в момента?

В момента имаме 2-ма български ученици, които живеят в пансиона, и доколкото знам, още няколко в училището.

Имате ли информация за крайните резултати на завършващите ученици?

Средният изчислен резултат от всички завършили IB – DP програмата миналата година е 33.2 точки, което е над средния резултат на световно равнище.

Къде продължават образованието си?

Учениците ни отиват навсякъде по света. Например има наши студенти в Oxford и Cambridge, MIT, London Business School, в Холандия и други.

В училището
има около
700 ученици от
над 60 различни
националности

Сертификатите на Кеймбридж са гаранция за знания за цял живот

14

Мариета Тушева

е академичен директор на курсовете за изпитна подготовка в Езиков и изпитен център АВО-Бел. Отделно отговаря за графици и логистиката по изпити за сертификати на Кеймбридж, които се провеждат на място и в страната.

Кое е най-важното, което трябва да знаем, преди да се запишем на курс за изпитна подготовка или да се регистрираме за сертификатен изпит на Кеймбридж?

М: Много е важно всеки кандидат или курсист да си направи предварително проучване. Особено когато иска да кандидатства в чужбина, защото всеки университет, а и всяка държава си има свои стандарти и изисквания. Когато знае каква е целта, за която ще използва сертификата, е по-лесно да реши каква подготовка ще му е необходима. Тогава ние бихме могли да го насочим на кой курс да се запише и кой изпит ще му послужи. Затова предварителната информация е много важна.

Кога и как препоръчвате на кандидата да се яви на самия изпит? Колко време предварително е добре да започне да се готви по изпитния формат?

М: Всички нови курсисти в АВО правят входящ тест, с който да се определи тяхното ниво. Входящият тест при нас има три компонента.

Слава Василева

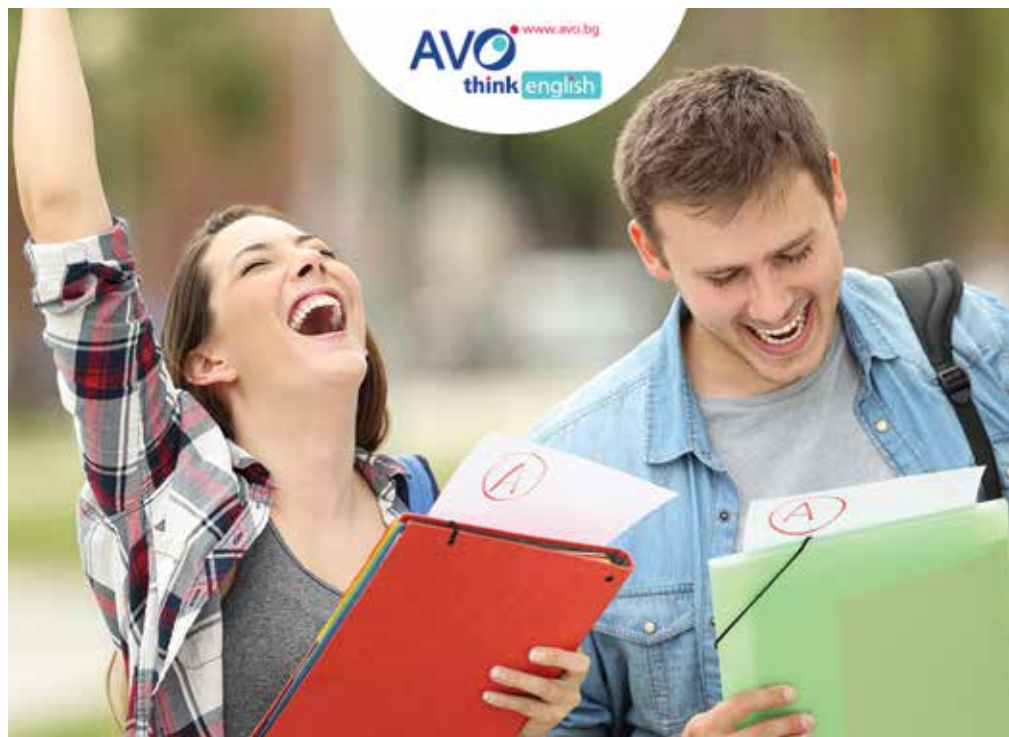
е мениджър ключови клиенти и отговаря за партньорите на АВО-Бел от страната и от София, които явяват техни курсисти на изпити за сертификати на Кеймбридж.

Първият е компютърен тест, за който курсистите получават достъп още в момента на регистрацията си и който правят обичайно от вкъщи. Той съдържа общи въпроси от граматика и лексика. Вторият е

с подкрепата на

AVO www.avo.bg
think english

изпитна задача, която съдържа части от компонента Reading and Use of English. Въз основа на резултатите от първите два компонента провеждаме и третия – интервю. Приключваме входящия тест с препоръка за най-подходящия курс и изпит, на който курсистите да се явят в края на подготовката си.

БЪЛГАРИЯ

Къде продължават образованието си българите - тенденциите в следването на магистърски програми

16

образование в България

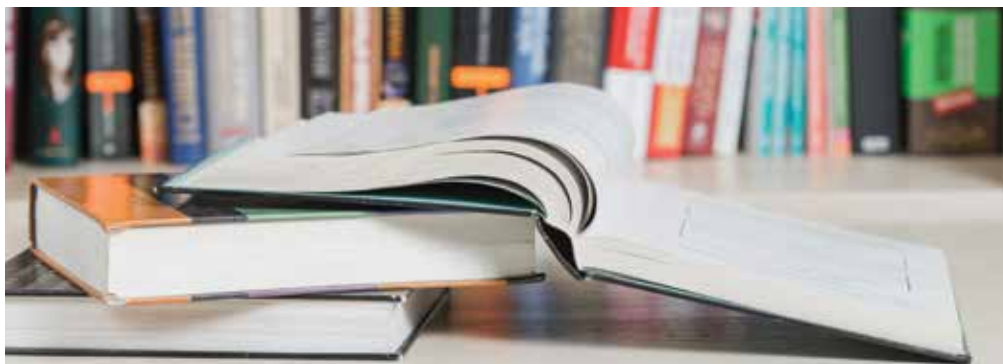
Обучението в чужбина става все по-достъпно и по-достъпно и трудно се среща млад човек, който

да няма дори минимален опит в следването извън България – било то бакалавър, магистър или семестър по Еразъм. Следването извън граница е особено популярно за магистърски и МБА програми както сред хора, завършили бакалавърската си степен в чужбина и вече докоснали се до международното образование, така и от тези, които досега са учили в родната страна.

Общата картина

През 2017 година над 6000 българи са избрали да учат в чужбина, което е близо 9% от общия брой завършили гимназия. Процентът е доста по-висок в големите градове и в семействата с високи средни доходи. Според данни на Националния статистически институт към този момент общо около 30 000 наши сънародници се обучават в бакалавърски, магистърски и докторски програми. Това е официалната цифра, но консултантските фирми в сферата на образованието и медиите, сред които и ние, вярваме, че броят е много по-голям. За сметка на това все по-малко българи избират България за следване на висше образование, като през 2016/2017 учебна година броят им е бил 230 029 (с 20 хиляди по-малко от предходната година), от които близо 70 000 са в магистърски програми. Най-популярните дестинации за българските кандидат-студенти са европейските държави. Според наши, неофициални данни, най-много студенти от България заминават да следват в Германия, следвана от Великобритания, Холандия, Франция, Дания, САЩ и Швеция.

Българите в магистърски програми във Великобритания

Безспорен фаворит в чужбина е Великобритания, която през последната 2017 година е привлякла над 2000 българи в своите програми. Макар Брекзит да разклати силните ѝ позиции сред останалите международни конкуренти, островната държава има какво да предложи на чуждестранните студенти, а редом с това продължава да отпуска студентски заеми дори и за магистърските програми. Бумът на българите, следващи магистратури там, е през годините 2011-2012, според официалните данни на HESA (Higher Education Statistics Agency). Тогава в магистърски програми са се обучавали над 700 наши сънародници, докато през последната година броят им е намалял до около 500. През пролетта стана ясно, че студентите от ЕС ще продължат да получават финансова подкрепа за обучение в бакалавърска и магистърска степен на английските университети, дори и да започнат обучението си през 2018 година. Всеобщите предположения са, че ако страната прекрати условията за финансови облекчения под формата на заеми, броят студенти от ЕС и от България рязко ще намалее.

ЦЕНА НА ОБРАЗОВАНИЕ КЪМ ЦЕНА НА ЖИВОТ

Когато говорим за образование в чужбина, един от най-важните фактори, с който съобразяваме избора си на дестинация, са таксите за обучение. Много често чуваме за скъпото обучение във Великобритания или за безплатното образование в скандинавските страни. Безспорен факт е, че университетските такси са водещи при взимането на решение за няколко години напред. Финансовият аспект на следването в чужбина обаче не се изчерпва само с тях. Един може би също толкова важен фактор са разходите за живот в съответната страна. И ако възможностите за студентски заем или липсата на такси са чудесно начало, то много често в тези държави стандартът на живот е достатъчно висок, така че разходите там да се изравняват с общата цена на образование (такси+живот) в някоя друга страна. Нека ви представим някои цифри.

Испания и Италия доста си приличат по начин на живот, образование и такси, но в Испания животът е по-евтин

СТОМАТОЛОГИЯ

материал на Борислав Борисов

20

специалност на фокус

Лекари по дентална медицина или стоматолози?

Двете понятия се използват като синоними в разговорната реч, а дори и от самите специалисти. Ако трябва да сме напълно точни – денталната медицина е дял на стоматологията, който се занимава с лечение на зъбите. Стоматологията се отнася до всички проблеми на устната кухина. Това разделение е сравнително ново – в България е въведено официално през 2007 г. Преди това тези специалисти са се наричали стоматолози, а разговорно – зъболекари.

По-важното разделение, което се прилага в повечето страни в Северна Америка, Европа и Азия, е на доктори по дентална медицина и доктори по дентална хирургия. Зъболекарите, които не са хирурзи, нямат право да извършват някои хирургични операции.

**Дентална медицина
в България можете да
изучавате в медицинските
университети в София,
Пловдив, Варна и Плевен**

Обучение по СТОМАТОЛОГИЯ

Решите ли че ще учите за стоматолог, на първо място е добре да запомните, че обучението е продължително, трудно и е от скъпите. У нас специалност дентална медицина се изучава 5 години до магистърска степен. В Европа, най-общо казано, обучението също продължава минимум 5 години. В САЩ обучението е структурирано в степени, които се получават в колеж и университет. След 3 или 4 години в колеж се кандидатства за степен Doctor of Dental Medicine (DMD) и след още толкова години ставате правоспособен лекар. Тази степен е еквивалентна на степените BDS, BDent, BChD, BDS, издавани от висшите училища в англосаксонската образователна система. Една съпоставка между образованието в САЩ и Европа показва, че обучението отвъд океана отнема 6-7, дори 8 години, а в Европа биха стигнали и 5.

„Трудно“ и „скъпо“ са относителни понятия, доколкото денталната медицина, като част от медицинските специалности, също е високо селективна при прием, обучение, оценяване, а като добавим продължителността и стажуването, наистина дипломирането като дентален медик е следствие от сериозно обучение.

Специалността има свой универсален профил и редица специфики, според образователната система на съответната държава, но най-общо казано протича с две години обща медицинска подготовка и три години специализация в дадена област, което е последвано от стаж и получаване на лекарска правоспособност, професионална квалификация лекар и образователна степен бакалавър, магистър или доктор в различните държави.

Дентална медицина в България можете да изучавате в медицинските университети в София, Пловдив, Варна и Плевен.

Когато търсите тази специалност в чужбина, естествено е отново да я потърсите в профилираните образователни институции по медицина, които могат да бъдат университети, академии, институти. В САЩ дентална медицина се предлага в специализирани висши медицински училища и подразделения към университетите с наименование School of Dentistry или Dental school.

материал на Милена Узунова

ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Безкрайно поле от възможности

З а никого не е тайна, че високотехнологичният сектор в България се развива със скоростни темпове през последните години. Не само у нас, но и на европейския пазар страната ни притежава конкурентни предимства и е един от най-големите износители на таланти в областта. От 2010 г. насам секторът на информационните технологии у нас е отчел ръст от 300%, достигайки до 2,3 млрд. евро и увеличавайки значително приноса в българската икономика. По последни данни, в технологичния сектор са заети над 50 хиляди души. Любопитен факт е, че според Евростат България е страната с най-много жени в ИТ сектора, както и с най-голям брой жени студенти, обучаващи се в сферата.

От малък се интересувам от компютри и всякаква техника

интервю на Милена Узунова

Страхил Минчев

е на 23 години, роден и израснал в София. След 7-ми клас учи в 73-то СОУ „Владислав Граматик“ (известно като 2-ра немска) с интензивно изучаване на немски език. Има завършено средно образование.

Какво те насочи към ИТ сферата?

От малък се интересувам от компютри и всякаква техника. Баща ми е хирург, който е изключително технически грамотен, с много хобита, като авиомоделизъм, автомобили, ИТ и др.

Заради него още от малък (6,7-годишен) имах възможността да сглабям, разглабям, поправам и конфигурирам компютри и периферия. Негови приятели често оставяха компютри у нас заради някакъв проблем. С времето този интерес се разви още повече и бях решен и сигурен, че това е моята сфера, в която искам да се развивам

Разкажи ни повече за твоето образование – как избра университета, трудна ли беше програмата, как протече обучението?

Избирането на университета беше малко на късмет. Братовчедка ми живее в близост до Франкфурт, беше дошла в България заедно с нейния приятел, който е немец. Това се случи лятото преди 12-ти клас.

Той, разбира се, подхвана темата за моето следване и с какво искам да се занимавам в бъдеще. Оказа се, че той работи в болница в град Ханау (родният град на братя Грим) като системен администратор. Каза ми, че следващата година болницата ще сключи договор с DHBW (Duale Hochschule Baden Württemberg) Mannheim и ще предлагат дуална форма на обучение Приложна информатика. Това означава, че в един семестър от 6 месеца 3 прекарваш в университета с интензивна програма и изпити и три в болницата, където практикуваш наученото и решаваш казуси, които са релевантни към програмата на обучение.

В средата на 12-ти клас вече подготвих документите си за кандидатстване там, трябваше да напиша мотивационно писмо, CV, да направя преди това няколко практики и да изпратя всички документи.

След месец ме потърсиха, отидох на интервю в клиниката, харесаха ме заради добрия ми немски, техническите познания и успеха ми, който беше отличен, и реших, че това е оптималният вариант за мен (а и защото ще получавам заплата от 850 евро, което ще е достатъчно, за да се издържа сам).

Основните ми задължения като DevOps инженер включват: програмиране, дизайн на ИТ инфраструктура, автоматизиране на процеси и изключването на човешките грешки от тях, миграции към облачни услуги и т.н.

ИСПАНИЯ

Програми по туризъм

30

обучение в Испания

Туристически сектор в Испания

Испания е установен лидер на световния пазар по туризъм, а туристическият сектор в страната има основен принос за икономиката. Южната държава се превръща в популярна дестинация за летните месеци през 60-те години на миналия век сред туристите от Великобритания, Португалия, Франция, Централна Европа и скандинавските страни. Оттогава досега испанските градове и курорти привличат хиляди посетители всяка година. През 2007 г. държавата става най-посещаваната в света след Франция. В днешно време областта Каталуня (със столица Барселона) привлича най-голям брой туристи от чужбина, следвана от Канарските острови и Балеарските острови. Най-големият град и важен исторически център – Мадрид, също е популярна туристическа дестинация. Барселона обаче изпреварва столицата и е най-посещаваният град не само в Испания, но и в цяла Европа.

Испания е установен лидер на световния пазар по туризъм, а туристическият сектор в страната има основен принос за икономиката

РУСИЯ

Безплатно образование на световно ниво

34

обучение в Русия

Над 500 руски университети всяка година са готови да приемат своите студенти. Броят на желаещите постоянно нараства, а най-хубавото е, че всяка година квотите за наши студенти нарастват. Пример за това е, че за учебната 2014-2015 г. са били отпуснати 153 стипендии, за следващата те са били 283 и така нататък. През последните 3 г. кръгът на интересите към специалностите, които предлагат руските ВУЗ-ове, постоянно се разширява. Интерес предизвиква и медицината, която до миналата година не беше включена във възможностите по стипендиантските програми. Кандидат-студентите проявяват огромен интерес към специалности, свързани с науката, инженеринга, съвременните технологии, архитектурата, психологията, туризма, политическите науки, педагогиката, политологията, изтокознанието, финансите, икономиката, мениджмънта и изкуството.

Дали важи дипломата?

Много бъдещи студенти и родители се притесняват, че дипломата от Русия няма да бъде призната в ЕС. Според Първия секретар на руското посолство и завеждащ отдел „Образование“ в мисията – Роберт Шестаков, цитиран от вестник „Стандарт“, в този план е в сила Лисабонската харта, която е подписана от България и Русия. За България руските дипломи се признават с помощта на системата на Националния център за информация и документация (НАЦИД). „Дипломите, получени в Русия, се признават както в България, така и в другите страни на ЕС“, споделя Роберт Шестаков.

Топ 10 причини да учиш в

ДАНИЯ

38

обучение в Дания

Дания е сред европейските образователни дестинации, които привличат международните студенти благодарение на отлични развитите си университетски центрове, постоянните инвестиции в образованието, отличния стандарт на живот и близостта си до други европейски държави и съответно пазари на труда.

Страната си е извоювала почетно място и в световните класации на най-добрите университети. Днес ви представяме ТОП 10 причини защо да учите в Дания:

1. Метод на обучение

За разлика от други страни, следването на висше образование в Дания е много практически ориентирано. Още в стартовата седмица на твоеото следване, лекторите те запознават с така нареченото „practice based learning“. Това означава, че няма да се преподава и учи „суха теория“, а по-голямата част от материала ще се учи чрез проекти с реални клиенти, в които ще се прилагат знанията, научени по време на лекциите.

2. Атмосферата в университета

Ако сте човек, който се нуждае от повече адаптация на чуждо място, ще се почувствате много приятно приветствани от университета ви. Още на първия ден преподавателите са ясни и към тях може да се обръщате на малко име. Всеки клас има свой tutor – студент от същата специалност, който е започнал предходната година и има за задача да ви разведе и отговори на вашите въпроси.

3. Изпити

Изпитите не са неприятно и стресиращо преживяване. Те протичат като спокойни разговори с преподавателя, в които дискутирате – не те питат определения, теореми и т.н., а очакват от теб аргументация за твоя проект.

4. Материална база на университета

Колкото до материалната база на университета, навсякъде из кампусите (факултети/филиали) има места за почивка и места за групово работа – нещо, което ще е голяма част от образованието ви в Дания. Навсякъде е чисто и поддържано, като университетът разрешава на студентите да организират събития вътре.

5. Работа в екип

Най-характерното за обучението в Дания е работата в екип. Не се води справка за присъствие на лекции, но по някои курсове се изисква работа върху мини-проекти, за да бъде допуснат студентът до изпит. Работата върху проекта за семестъра се извършва в групи от четири до седем студенти и в нея се използва материалът от другите курсове през семестъра. Сесиите протичат през януари и юни.

6. Безплатно образование и стипендии

Както може би вече знаете, в Дания образованието е безплатно за жители на Европейския съюз и Швейцария. Това е един огромен плюс, тъй като в много други държави получаването на висше образование е свързано със заплащане на огромни такси или тегленето на сериозни заеми.

Още по-важното е, че ако работите по минимум 10 часа на седмица и учите, вие отговаряте на условията за държавната образователна субсидия, или така нареченото – SU.

Над 6000 европейци кандидатстват за Оксфорд, Кеймбридж и медицински специалности във Великобритания

40

обучение във Великобритания

Всяка година 15 октомври е първият краен срок в годишния календар на UCAS. Това е последната дата, на която кандидати за университетите на Оксфорд и Кеймбридж, както и тези, които биха искали да учат медицина, ветеринарство или дентална медицина, могат да подадат кандидататурите си.

Всички тези курсове са изключително популярни, а това да ви приемат не е лесна задача. Само един на всеки четири кандидати е приет в желана специалност. За сравнение, в останалите бакалавърски програми, за които може да се кандидатства до 15 януари, това съотношение е три на всеки четири. Обикновено едва между 8% и 10% от всички кандидат-студенти за дадена година опитват късмета си за курсовете, затварящи приема си на 15 октомври.

Тази година обаче кандидатите за тези програми са рекорден брой – 65 870. На тази статистика не влияе дори и фактът, че през 2018 г. броят на 18-годишните британци е намалял с 2%. Именно те обикновено са най-голямата група, кандидати за Оксбридж и специалностите по медицина, и често достигат 50% от всички кандидатстващи. След 15 януари ще разберем дали тази статистика значи, че повече от стандартните 8%-10% от кандидат-студентите са избрали най-елитните курсове или просто броят на кандидатите за всички специалности ще бъде по-висок от обикновено.

Тази година кандидат-студентите от Европейския съюз за тези престижни места са точно толкова, колкото и миналата – 6610. Това число е малко по-високо от кандидат-студентите от Европейския съюз през 2016 година. Тогава броят им спада до 6240, вероятно като отзвук на референдума за излизане на Великобритания от Европейския съюз.

ХОЛАНДИЯ

Наръчник за магистърски програми

42

обучение в Холандия

Холандските университети

Има 2 основни вида университети в Холандия. Всички предлагат магистърски програми, но има известни разлики във фокуса им.

- Университети от изследователски тип (research universities) – предлагат магистърски програми с по-академичен фокус;
- Университети по приложни науки (universities of applied science) – наблягат повече върху практически обучения в разнообразни дисциплини, предлагат възможности за стажове и подготовка за професионалната ви кариера.

Холандските университети имат и силно присъствие в световните класации за образование. Ето и водещите институции за 2019 според последните издания на QS World University Rankings и Times Higher Education.

Възможностите за магистратура в Холандия

Холандските университети привличат международни студенти от десетилетия, но защо да изберете северната държава именно за магистратура? Освен че понастоящем там се предлагат над 2000 магистърски програми на английски език, представяме и още няколко достатъчно добри причини за избор на висше образование в Холандия:

- Иновации и креативност – холандските научни среди са отговорни за редица модерни изобретения, а образователната система непрестанно внедрява най-новите практики в обучението;
- Световно признати университети – 12 университета попадат в първите 200 в света за 2018 година;
- Голям процент международни студенти – Холандия е дом на над 85 000 студенти от чужбина;
- Достъпни такси за обучение – правителството определя максималните такси за студенти от ЕС са в размер на 2060 евро на година за магистърски програми;
- Дисциплини – университетите в Холандия предлагат магистърски програми във всякакви специалности, но тези в областта на инженерните науки, икономиката и бизнеса са особено популярни сред студентите;
- Възможности за студентски заеми – всички кандидати на възраст под 55 години могат да кандидатстват за студентски заем за магистратура в Холандия.

Университетите предлагат магистърски програми във всякакви специалности, но тези в областта на инженерните науки, икономиката и бизнеса са особено популярни

ВИРТУАЛНА РЕАЛНОСТ

материал на Милена Узунова

44

специалност на бъдещето

Какво е ВИРТУАЛНА РЕАЛНОСТ?

Когато чуем виртуална реалност, обикновено си представяме далечното бъдеще, в което благодарение на технологичния напредък ще бъде възможно всичко фантастично, включително и възпроизвеждането на всяка една илюзорна ситуация. Всъщност технологията виртуална реалност (на английски VR – Virtual Reality) е вече факт и тепърва предстои да навлиза във всички сфери на ежедневието ни. Макар да звучи абстрактно, понятието е резултат от компютърни процеси, които правят възможна симулацията на триизмерен свят. В основата стоят софтуерно създадени виртуални изображения, които са реалистични и могат да възпроизведат реално съществуваща среда или пък въображаема такава. Във виртуалната реалност вие можете да се огледате във всички посоки, да взаимодействате със заобикалящата ви среда и да се впуснете в преживяване. Всичко това се случва посредством различни компютърни устройства, най-разпространени от които са специалните очила за виртуална реалност, на които се „проектира“ изкуствено създаденото изживяване.

Виртуалната реалност досега намира основно приложение в развлекателната индустрия, но в бъдеще ще обхваща все повече сфери

Основата на виртуалната реалност - човешките сетива

Ние възприемаме света чрез нашите сетива и сензорни системи. Учили сме, че имаме 5 основни сетива: вкус, допир, обоняние, зрение, слух. Дотук обаче не се изчерпват възприятията на човек. Има и такива, които използваме редовно, но вероятно не си даваме сметка за това. Съществува например proprioception, способността да разберем къде са нашите части от тялото по отношение на другите. Има и сензори за напрежение, които ни позволяват да откриваме изтръпване или стягане в мускулите. Усещането за равновесие нас-

коро също е квалифицирано като вид човешко сетиво.

Наистина, има много форми на възприятие. Всичко, което знаем за реалността, е пряко следствие от нашите сетива. С гръзи гуми, цялото ни преживяване на реалността е просто комбинация от информация, получена от сетивата ни, и мозъка ни, който я обработва. Мозъкът не прави разлика между реална и изкуствено създадена среда, стига сетивата ни да бъдат „заблудени“. Това е и идеята на виртуалната реалност, която представя съвкупност от виртуални обстоятелства на нашите сензорни системи, така че да възприемем компютърната среда като истинска.

За да се случи това, се използ-

ПРИЛОЖЕНИЯ, КОИТО ДА НАПРАВЯТ СЛЕДВАНЕТО ПО-ЛЕСНО

материал на Юлия Кошаревска

48

Мобилните телефони без съмнение правят ежедневието ни много по-лесно и вероятно голяма част от гнешните първокурсници не помнят как изглеждаше светът без тях. Освен да ви помага да поддържате връзка с близки и приятели, мобилният ви телефон може да направи следването ви и живота в чужбина много по-лесни. Различни приложения могат да ви помогнат, за да организирате задачите си, да работите по-лесно в екип и да намерите баланса в ежедневието си.

Информация за курса ви

ПРИЛОЖЕНИЕ ОТ УНИВЕРСИТЕТА

Проверете дали вашият университет или студентски съвет имат специално разработено приложение. Те могат да варират от статична информация до достъп до личния ви имейл и програма или полезни новини за живота в кампуса.

Blackboard

Blackboard е виртуалната учебна среда, която повечето университети във Великобритания използват. Там ще намерите презентации и бележки от лекциите, линк към записи от лекциите, съобщения от преподаватели и администратори, както и възможността да предадете курсовите си работи. Ако искате да имате бърз достъп до всичко това от мобилния си телефон, не пропускайте да свалите апликацията. Достъп до уебсайта пък ще получите през портала на университета.

ПРИЛОЖЕНИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСИТЕ ВИ

Google Calendar

Google Calendar е най-лесният начин да организирате всички места, на които трябва да отидете – от лекции и семинари през срещи на клубовете, в които сте се записали до излизания с приятели. Проверете дали лесно може да синхронизирате програмата от университета си с личния си календар и използвайте цвeтовото кодиране, за да знаете какъв тип задачи ви предстоят във всеки един момент.

Google Drive

Google Drive е най-лесният начин да споделяте файлове с колеги и да имате достъп до тях от всичките ви устройства, както и от университетските компютри.

Slack, Astana, Trello

Ако ви предстои работа в екип по университетски проект или за някое общество, в чиито комитет участвате, приложения като Slack, Astana или Trello ще ви помогнат по-лесно да организирате екипната работа.

●●● Време е за **НОВО** **НАЧАЛО!**

интервю на Борислав Борисов

50

звезден час

●●●
Чувството да
бъдеш победител
е страхотно,
защото това
показва, че
хората те
харесват и искат
да те виждат
често
на сцената

Здравей, Хриси. Ти си една от победителките на X-Factor. Наистина ли се променя животът на човек след спечелването му?

Да спечелиш толкова голям конкурс, докато те гледа цяла България, е наистина невероятно. Нямам гуми, с които да опиша колко съм радостна, че хората тук ме приеха с отворени сърца и харесват и уважават това, което правя. Животът не само се променя, ами горе-долу се преобръща с краката нагоре – ставаш по-активен, ангажиран, осъзнаваш, че си ценен, започваш да си по-голям професионалист и твориш, за да радваш феновете си. Най-важното е да не спиращ, за да продължаваш да се развиваш и да се променяш към по-добро и в бъдеще.

Какво е да бъдеш победител на такъв формат? Какво ти дава и какво ти взима?

Не бих казала, че ти взима нещо, а по-скоро ти дава – голям опит на сцената, самочувствие, знания, нови запознанства. На мен не ми взе нищо, но пък ми даде много – голям опит, самочувствие, нови запознанства и знания. Оттам започна и още по-хубавата част – участия, авторски песни и най-важното – феновете. Чувството да бъдеш победител е страхотно, защото това показва, че хората те харесват и искат да те виждат често на сцената. Но дори и да не си победител, само фактът, че си стигнал донякъде, е също голямо постижение, което отново ти отваря врати към успеха, стига да си амбициран, упорит и да го искаш.

Мотивацията на човек е водещият фактор

интервю на Борислав Борисов

Вяра Георгиева е създател и дизайнер на FEDE Fashion Studio.

Завършва висшето си образование в Istituto Marangoni – Милано, Италия, специалност Моден дизайн. По време на четиригодишното си обучение в модната столица тя работи като асистент дизайнер за марки като VERSACE Sport и Capri-opera couture. Участва активно в бекстейдж подготовката на ревютата от ежегодните седмици на модата в Милано за имена като Gian Franco Ferre, Costume Nacional и др. Вяра стартира своя собствена модна марка – FEDE през 2005 г. в София. Нейните колекции включват официална и булчинска мода, както и леки предложения за всеки ден. Стилът FEDE отразява личния стил на Вяра.

Да бъдеш моден дизайнер звучи като мечтана професия... Така ли е?

За мен е била мечтана, ga! Всички знаем, че реалността се оказва много различна от представите и мечтите. Изпълнена е с трудности и предизвикателства, но като всяка професия, ако е точната за теб и е личен избор, то всички тези пречки по пътя те правят още по-силен и уверен в работата ти. А и гизайнът е област, в която работиш с цветове, с красиви материци, предизвикваш себе си всеки ден и това прави точно тази професия мечтана за мен.

През какви трудности преминава един моден дизайнер?

За всеки човек трудностите са различни. Ако силната ти страна като гизайнер е творческата – то трудностите идват в организационен и по-практичен план. Ако имаш поглед над процеса и си добре организиран, е възможно артистичното отношение в колекциите ти да е предизвикателство за теб. Аз силно вярвам, че мотивацията на човек е водещият фактор. Живеем във време, в което ако си достатъчно мотивиран и широко скроен, за да осъзнаеш силните и слабите си страни – можеш да работиш с тази осъзнатост и да търсиш реализацията си като непрекъснато развиваш себе си и работиш с хора, които те гопълват.

В България доколко развита е модата – имаме ли своя мода или копираме от някъде?

В България има все повече нови и талантливци творци, които стартират и развиват свои марки. Те имат виждане, концепция и идеи. Проблемът идва от липсата на програми и реални подпомагащи системи за тези млади гизайнери. Било във финансов или чисто практичен и организационен план. Когато започваш такъв голям проект без подкрепа от хора в същата сфера, пътят може да се окаже много дълъг и труден и за съжаление много често поради реалности във финансов план и липса на опит, млади и изключително талантливи хора не продължават своето развитие в посоката, в която са най-добри.

Изпълнена е с трудности и предизвикателства, но като всяка професия, ако е точната за теб и е личен избор, то всички тези пречки по пътя те правят още по-силен и уверен в работата ти

ДАВАЩО СЪРЦЕ

срещу кампанийна благотворителност

материал на Ива Йохан Ганчева

Когато наблизят Рождествените празници, наред с обещанията за намаления, рекламните на суджуци и алкохолни напитки, заваляват дарителски кампании и призови за помощ. Питали ли сте се защо това е времето, в което хората са по-склонни да дават на нуждаещите се? Защото навън е студено? Януари и февруари е още по-студено. Защото е семеен празник? Има още много семейни празници през годината. Защото харчиш толкова много пари за храна и подаръци, че ти става неудобно и решаваши да успокоиш съвестта си с някое и друго текстово съобщение на номер...? Или е краят на годината – време за равносметка? Всички тези причини може да са отчасти отговор на въпроса, но не е целият отговор. Чувала съм, а със сигурност и вие, хората да казват, че такъв е духът на Коледа.

КАК ПРАЗНУВАТ КОЛЕДА ПО СВЕТА?

материал на Борислав Борисов

58

АВСТРАЛИЯ

Тук често Коледа се празнува на плажа при 40 градуса температура. В Южното полукълбо Коледа съвпада с ваканцията и отпуските и австралийците обичат да бодърстват през празничната нощ в градината на светлината на свещи и факли. Една откопана австралийска традиция всяка година събира хиляди хористи, които пеят традиционни песни под открито небе. Всеки австралиеца, който иска да участва в такъв импровизиран хор, се явява на определено място, тържейки в ръка специално приготвена за случая свещ. Средствата от продажбата на тези свещи са за благотворителни цели.

АРЖЕНТИНА

В Аржентина украсяват не елха, а вечно зелените дръвчета със сняг, направен от памук. На коледната вечеря цялото семейство се събира в лятната градина. Лютото печено прасенце или късчета месо с чесън и твърдо сварени яйца са традицион-

ните блюда на аржентинците. Подаръците идват чак на 6-и януари. Тогава малките деца оставят обувките си под коледното дърво или до леглото, за да може Дядо Коледа да пусне в тях много играчки и бонбони. В знак на благодарност пред вратата малчуганите оставят вода и сено за уморените елени.

ГВАДЕЛУПА

Тук Коледа се празнува при... 28 градуса на сянка! Един чудесен празник, но различен от другите. Антилиците не познават снежната Коледа и започват да се приготвят за празника една седмица предварително. Естествено никой не тързва да търси елха в тропическите гори! Всяко семейство си има собствено коледно дърво (изкуствено), но отрупано с топки и гирлянди. Един празник на човешката топлина и на гостоприемството. Основните коледни ястия (специалитети) са пуншът и кървавицата. За да бъде по-ароматен пуншът, домакините изсушават на жаркото слънце кори от портокал и мандарина. Колкото до традиционната кървавица, цялата къща, дори съседите, участват в приготвянето ѝ. В навечерието на Коледната нощ антилиците ядат свинско месо, а в празничната вечер се яде ориз и така наречените „дървени грахчета“ (нещо като ситните зърна на зрелия фасул). Това изисква традицията.

ЕГИПЕТ

В Египет Коледа се празнува на 7-и декември. Обичай е по-заможните жени да приготвят риба и понички и да ги раздават на бедните. На коледната трапеза има супа, месо и ориз. Във всяка къща може да опитате и от специалните бисквити с формата на кръст, наречени кахк. Освен множеството играчки и какви ли не други подаръци, децата получават задължително и комплект нови дрехи.

ИНДИЯ

Индийците отделят голямо внимание на коледната меса (литургия). Християните присъстват масово на службата, която трае два-три часа. Коледа в Индия е символ на братството. Всяка къща следва да се превърне в остров на топлината и разбирателството. Семействата взаимно си ходят на гости и пеят песни, свирят на барабан и чинели, а през това време домакините ги черпят със сладки, плодове и им подаряват цветя.

КАНАДА

Една от редките страни, където задължително ще отпразнувате Коледа в бяло – с много сняг и ... елени. На всякъде по улиците и магазините ще видите елхи, украсени с топки и гирлянди. И навсякъде „кончето на Дядо Коледа“. Църквите също са огрени от стотици светлинки. Всяка седмица

The
University
Of
Sheffield.

International Faculty
CITY College.

НОВ
БЪЛГАРСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

Учи в
топ британски
университет
в София

Мениджмънт

Маркетинг

Финанси

Туризъм

СТИПЕНДИИ

БАКАЛАВРИ
И МАГИСТРИ

За контакти: 02/ 961 62 63